

minutis

LAIKRAŠTIS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI

№ 28 (315)

Memmingenas, 1947 m. liepos 17 d.

II metal

Gerai nusisekusi Paryžiaus konferencija

Paryžius (Dena). Pasitarimai, kuriuose dalyvauja 16 Europos valstybių, vyksta Prancūzų užs. reikalų ministerijos pokylių salėje. Konferencija atidarė prancūzų užs. reik. ministeris Bidaultas. Luksemburgo, Belgijos ir Olandijos atstovams pasiūlius, britų užsieninių reikalų ministeris Bevinas vienbalsiai buvo išrinktas konferencijos pirmininku.

Savo sveikinimo kalboje užs. reik. min. Bidaultas pažymėjo, jog pasitarimai dėl Marshallio plano įgyvendinimo Europoje jokių būdu neturi siaurinti Europos valstybių suvereninių teisių. Konferencijos tikslas esąs sudaryti balansą „Europos išteklių ir nedateklų, nes yra atėjęs laikas baigti pokarinę anarchiją“.

Po jo kalbėjo britų užs. reik. min. Bevinas ir savo vyriausybės vardu dėkojo konferencijos dalyviams už priėmimą pakvietimų. Jis pareiškė, kad ūkinis atstatymas palengvins ir politinių klausimų išsprendimą. Jis apgailestavo kad nedalyvauja Rytų Europos valstybės ir pareiškė, jog ši konferencija esanti grynai ūkinė, o ne politinė. Visoms valstybėms, kurios tik norėsiančios prie atstatymo darbo prisidėti — durs būsimosios visuomet plačiai atidaros.

Europos atstatymui reikės panaudoti ne tik Anglijos resursus, bet ir visos britų imperijos. Esą nenumatoma steigti pastovią organizaciją kaip kad yra Jungtinės Tautos. Bet su Jungtinėmis Tautomis reikės likti lojaliame santykių.

Bevinui pasiūlius, buvo išrinkta darbo komisija, kurioje yra atstovaujamos visos dalyvaujančios tautos. Komisijos pirmininku išrinktas prancūzų užs. reik. ministerijos gen. direktorius Herve Alphandas.

Atdaros durys Rytų valstybėms

Sekmadienio posėdyje konferencija nutarė, kad visos Europos valstybės, kurios dabar nedalyvauja konferencijoje, būtų priimtoms nariams į koordinacinę komisiją, jei tik sutiktų dalyvauti atstatymo programoje. Tuo pačiu buvo priimtas vienas svarbiausių punktų organizacinio plano, kurį išdirbo darbo komisija ir kurį priėmė konferencijos pilnatis. Posėdyje buvo išreikšta viltis, kad ligi rugsėjo 1 d. bus paruoštas ir pateiktas JAV išsamus pranešimas apie Europos išteklius bei nedateklus.

Darbo komisijos sudarytas planas yra paremtas nusistatymu, kad Europa pirmiausiai turi ieškoti priemonių savo gamybai pakelti ir tuo būdu sušvelninti savo nedateklus. Vykdamas šias pastangas Jungtinių Amerikos Valstybių parama turėsianti lemiama reikšmė. Buvo iškeltas pageidavimas, kad neturi būti daroma jokios įtakos į dalyvaujančiųjų vidaus reikalus, taip pat neturi būti varžoma Europos kraštų prekybos vystymosi.

Kordinacinė komisija ruošdamosi redaguoti savo pranešimą turi pasirūpinti, kad JAV

tame reikale padėtų. Turi būti sudarytos keturios komisijos: maitinimo bei žemės ūkio, energijos, geležies bei plieno ir transporto. Jos turi palaikyti tamprūs ryšius su Jungtinėmis Tautomis ir su jų ūkinėmis organizacijomis, kad būtų galima išnaudoti JT organizacijų turimus duomenis ir kad būtų išvengta kompetencijų susikirtimo.

Antradienį 17 val. įvyko konferencijos pilnatis posėdis ir buvo svarstomas darbo komisijos baigiamasis pranešimas.

Tolimesnės perspektyvos

Paryžius (UP). Paryžiaus konferencija dėl Europos ūkinio bendradarbiavimo yra vieningai konferencija pokariniais įtempimo laikais, kuri iki šiol vyko sklandžiai ir be jokių nesusipratimų. Iki antradienio plenumo posėdžio dar lieka pasiskirstyti užimamomis vietomis įvairiose komisijose. Kadangi, kaip atrodo, darbas ir toliau sklandžiai vyks, spėjama, kad konferencija užsibaigs po antradienio plenumo posėdžio. Sudarytų komisijų uždavinys bus Grand Palais rūmuose varyti pozityvų darbą toliau, kad iki rugsėjo 1 d.

JAV VYKDYS MARSHALLIO PLANA

Vašingtonas (Dena). Užsieninių reikalų ministeris Marshallis senato užsienio reikalų komisijoje pareiškė, kad padalinimas Europos į Rytų ir Vakarų blokus sudaro labai rimtą situaciją, bet, nežiūrint to, Jungtinės Amerikos Valstybės Europai numatytos paramos planą vistiek įvykdyt.

Beveik dvi valandas užtrukusioje kalboje Marshallis padarė minėtoje komisijoje užsienio politikos apžvalgą.

Vašingtonas (AP). Užs. reikalų min. Marshallis aptarė su senato užs. komisijos nariais įvairius JAV užsienio politikos klausimus. Manoma, kad jis išdėstė savo nuomonę apie tuos pasiūlymus, kurie liečia Jungtinių Tautų Chartos pakeitimą.

Londonas (UP). JAV prekybos ministeris Harrimanas vienoje spaudos konferencijoje Londone pareiškė, kad jo vyriausybė nemanoma Marshallio pasiūlymus Europai atstatyti risti su bet kokiomis politinėmis sąlygomis. Nežiūrint į tai, kad Rytų Europos valstybės atsisakė atstatymo programoje dalyvauti, vistiek Jungt. Amerikos Valstybės palieka joms atviras duris, kad jos galėtų ir vėliau prie tos programos prisidėti. Be to, jis atrėmė Maskvos radio tvirtinimus, jog JAV turinčios Europą remti vien tuo išskaičiavimu, kad JAV galėtų išvengti vidaus ūkinės krizės.

Londonas (Dena). Užs. reikalų viceministeris Ch. Mayhew Zemuosiuose Rūmuose pareiškė, kad Rusijai ir kitoms Rytų Europos valstybėms tebėra atviros durys dalyvauti Marshallio plano vykdyme.

Londonas (AP). Anglų užs. reikalų vice-

butų patiekta Jungtinėms Amerikos Valstybėms pranešimas apie Europos ūkinę galimybes ir jos nedateklus.

Jau yra paskelbta, kad trečiądienį Bevinas grįžta į Londoną.

Konferencija pasibaigė

Londonas (BBC). Po keturių dienų posėdžių Paryžiaus konferencija savo darbą baigė pasisekimu. Sudarytos žinovų komisijos turės paruošti išsamius pranešimus iki rugsėjo 15 d. Po to, vėl susirinks šioje konferencijoje dalyvavusios valstybės konkrečiam Europos ūkio planui išdirbti.

Gen. Clay konferencijoje nedalyvauja

Berlynas (AP). Gen. Clay atmetė amerikiečių karinei vyriausybei prisiūtą kvietimą dalyvauti Paryžiaus konferencijoje. Tuo norima išvengti apkaltinimo, kad JAV maišosi į Europos valstybių reikalus. Iš patikimų šaltinių pranešama, kad britų atstovai nuolat painformuos amerikiečių karinę valdžią apie visą reikalų eigą.

ministeris Mayhew pareiškė: „Jei Leninas žinotų, kokią dabartiniai Rusijos politikai turi nusistatymą dėl nacionalinio suvereniteto ir kad tas nusistatymas buvo pagrindu Marshallio planui atmeti, tai jis apsisvertų graibe ant kito šono. Yra stačiai paradoksas, kad komunistų manifeste sakoma: proletarai visų kraštų vienykitės. Nei kapitalistai, nei buržuazijos šalininkai nėra nė mažiausiai kalti, kad šis obalsis šiandien nevirto tikrove, bet stačiai pati komunistų partija, kuri nukalė šį obalsį.“

Trumanas tarėsi su partijų vadais

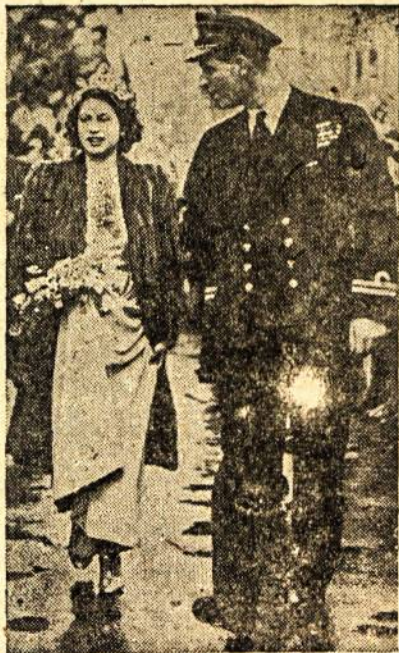
Naujorkas (VOA). Iš Baltųjų Rūmų pranešama, kad Trumanas pirmadienį turėjo pasitarimą su vadovaujanciais kongreso atstovais iš abiejų partijų. Vašingtono politiniuose sluoksniuose kalbama, kad buvo aptarta politinė padėtis Europoje. Be to, spėjama, kad buvo palieštas ir išvietintųjų išleidimo klausimas.

Vėl karinė misija į Kiniją

Vašingtonas (Dena). Prezidentas Trumanas paskyrė ypatingą misiją skubiai ištirti Kinijos ir Korejos padėtį. Misijos vedėju paskirtas generolas A. C. Wedemeyris.

Sovietų agentūra „Tass“ ginčija Kinijos teises į Port Arthuro uosto sritį, nes sovietai esą įruošę reikiamus apsigyvenimo įrengimus.

Parlamento komisija atmetė Kinijos vyriausybės nutarimą skelbti visuotinę mobilizaciją kovai su komunizmu. Demokratinės lygos vedėjas pareiškė, kad tas žygis ne tiek padėtų tautinei vyriausybei, kiek komunistams.

SUSIZIEDAVUSIEJI

D. Britanijos sosto įpėdinė princesė Elizabetė ir buv. Graikijos princas, leiten. Mountbattenas, kuris šiuo momentu dar tarnauja anglų laivyną

Gen. Morganas gina DP

Vašingtonas (Dena). Buvęs Unros vyr. direktorius Europoje, gen. Morganas kritiko JAV politiką DP atžvilgiu.

Viename savo laiške „Washington Post“ redakcijai Morganas aprašo D. Britanijos pastangas padėti DP ir pareiškia, kad JAV, žiūrint pagal turimus išteklius, esančios DP mažiau padėjusios. Gen. Morganas skaito „nenormalių“ dalyku, kad dabartinės Ameriko imigracijos kvotos esančios vokiečiams tiek išpuštos.

Kanados vyriausybė sutiko išleisti dar 5000 DP iš Europos. Tuo būdu į Kanadą galės išvažiuoti 10.000 DP. (NZ)

Susitarė dėl Turkijos gynybos

Istanbulas (Dena). Generolas Oliveras Lundsfordas, amerikiečių karinės misijos Turkijoje vedėjas, paskelbė, kad tarp jo ir Turkijos prezidento Ismet Inoniū yra padarytas susitarimas dėl karinio gynimo sąsaiurių ir jūrų prie Turkijos sienų. Generolas Lundsfordas žada vykdyti į Vašingtoną padaryti pranešimą vyr. amerikiečių karinių pajėgų vadovybei ir užsienio reikalų ministrui Marshalliui.

Nauji mūšiai Graikijoje

Atėnai (Dena). Graikijos laivyno ministeris Reuterio korespondentui pranešė, kad Konitza srityje vyksta mūšiai. Dar nesą visiškai aišku, ar tikrai tarptautinė komunistų brigada esanti į Graikiją įžengusi, bet nėra jokios abejonės, kad stiprūs albanų junginiai remia graikų sukilėlius. Konitza gina. Graikų vyriausybės išleistame komunikate akoma: „Anksti sekmadienio rytą graikų sukilėliai ir albanai peržengė Graikijos sieną iš Albanijos pusės ir pradėjo pulti Konitza kryptimi. Išveržėlių pajėgos, maždaug 1.000 vyrų stiprumo, netoli nuo sienos užėmė Borozanį ir apsupo Konitzą, kur įgula didvyriškai ginasi.“

Jungtinių Tautų Balkanų komisijos nariai trimis graikų oro laivynu lėktuvais pirmadienį buvo atgabenti į kovų sritį netoli Konitza.

Ateina pagalba

Vašingtonas (Dena). Dwight Griswold, amerikiečių misijos Graikijoje vedėjas, spaudos konferencijoje paskelbė, kad JAV vyriausybė esanti užpirkusi karinių medžiagų už 35 milijonus dolerių, kurios bus paskirtos Graikijos kariuomenei ir laivynui. Medžiagos gabenamos į JAV nostus skubiam išsiuntimui į Graikiją.

Atstatys vokiečių pramonę

Londonas (BBC). Grižęs į JAV iš savo kelionės po Vokietiją, ministeris Andersonas pareiškė, jog Vakarų Vokietijos zona padaryti ūkiškai nepriklausomas tegalima išvystyti jų eksportinę pramonę, kas savo keliu reikalauja žymiai padidinto maisto įvežimo kreditan. Šį paskutinį kelią Amerika jau yra nusprendusi pasirinkti ir juo eis neatsižvelgdama ar kam tas patiks ar ne. Padidinti maisto importą į Vokietiją bus galima net ir atsiskius nuo Čekoslovakijos ir kitų sovietų satelitų žemės ūkio produktų.

Londonas (BBC). JAV pakeitė savo politiką Vokietijos atžvilgiu ir gen. Clay davė naujus nurodymus imtis visų galimų priemonių Vokietijos pramonės, ypač eksportinės, atstatymui. Tačiau Amerika nefinansuos reparacijų mokėjimo kitiems ir bendrai neleis jas imtis iki Vokietija negalės apseiti be pagalbos iš šalies. Dėl Vokietijos ateities JAV laikysis demilitarizavimo ir decentralizavimo politikos ir žiūrės, kad jos gyvenimo standartas nebūtų žemesnis už kaimynų.

D. BRITANIJA IR PRANCOZIJA YRA VIENINGOS

Paryžius (Dena). Prancūzijos tautinės šventės išvakarėse britų užs. reikalų ministeris Bevinas kalbėdamas per radiją pareiškė, jog D. Britanija ir Prancūzija yra pasiryžusios taip laikytis, kad jų niekas negalėtų išskirti. Praeityje esą buvę nemažai nuomonių skirtumų tarp abiejų kraštų, bet dėl pasipriešinimo tirionijai ir dėl išlaikymo laisvės jos abi visuomet buvusios vieningos.

Austrija tarp dviejų įtakų

Viena (Dena). Londono laikraščio „Sunday Observer“ Vienos korespondentas praneša, kad Sovietų įstaigos kreipėsi į Austrijos vyriausybę reikalaujamos nepriimti tų planų, kurie bus nustatyti Paryžiuje ir kurie galėtų paliešti ūkio santykius Austrijos sovietų zonoje. Korespondentas žinias gavęs iš vieno aukšto valdininko. Be to, tas pats korespondentas tvirtina, kad priėmus anglų-prancūzų pakvietimą dalyvauti Paryžiaus konferencijoje santykiai tarp Austrijos vyriausybės ir tarp sovietų įstaigų esą pasidarė labai įtempti. Viltys greitai užbaigti taikos sutarties sudarymą esančios išnykusios. Kartu reiškama baimė, kad Marshallio planas, iš atžvilgio į sovietų politinius tikslus, gali privesti prie Austrijos padalinimo į du atskirus politinius ir ūkinius junginius.

Austrijos vidaus reikalų ministeris Oskaras Helmeris, kalbėdamas socialistų kongrese, Horne pareiškė, kad Austrijai gresia pavojus, būti įvelti į besigincijančiųjų rietenas, jai to visai nenorint. Austrija maniusi, kad visos didžiosios valstybės dalyvaus Paryžiaus konferencijoje, to tuo tarpu Sovietų sąga nuėjusi savais keliais kartu nusivesdama ir jos įtakoję esančias valstybes. Sovietų sąga atsisakymas dalyvauti Paryžiaus konferencijoje, pareiškė ministeris, visus tarp Rytų ir Vakarų buvusius priešingumus padarė dar labiau ryškesniais, o Austrijai sąlygos sulaukti taikos sutarties pasidariusios dar sunkesnės. Austrija neturinti noro būti

politiniai surišta nei su Rytais, nei su Vakarais, bet ji negalinti nepriimti jai pasiūlytos paramos krašto atstatymui.

Ir Gromyko prieš Austriją

Lake Success (UP). Svarstant Austrijos priėmimo į Jungtinių Tautų organizaciją klausimą, sovietų atstovas Gromyko pareiškė, kad tas klausimas gali būti svarstomas tik tuomet kai bus sudaryta taikos sutartis. Nežiūrint to, Saugumo Taryba nutarė įtraukti tą klausimą į darbotvarkę ir apsvarstyti priėmimo galimybes.

„Molotovo planas“

Maskva (DPD). Penktadienio vakarą Maskvos radio pirmą kartą pavartojo „Molotovo plano“ sąvoką. Spaudos apžvalgoje buvo pasakyta: „Rusų užsienio reikalų ministeris neseniai pareiškė, jog nacionalinė tautų gyvenimo jėga sudaro tokį potencialą, kurį Europos atstatymui yra žymiai pranašesnis negu bet kokia parama iš užsienio.“

Jau kurį laiką Berlynas neturi burmistro. Naujai išrinkta burmistrą prof. Reuterį kontrolinė taryba, sovietų atstovui priešinant, nepatvirtino. (Dena)

Amerikiečių karo ministerija praneša, kad generolas Collins yra paskirtas vyr. kariuomenės vado pavaduotoju nuo š. m. rugsėjo 1 d. (Dena)

/ NEI RUSIJA, NEI JAV KARO NENORI, AMERIKA EUROPOS NEPALIKS VIENOS. KODEL RUSIJA NEDALYVAUJA MARSHALLIO PLANE. KENAS AR DU PASAULIAI?

— Tai turėtų būti Dr. Mayus. Jis užsi-
 priė atominės energijos projekto Montrealyje.
 (Bus daugiau)

14 - tos metinės nuo karžygiško Dariaus ir Girėno žygio

STEPAS DARIUS

TESTAMENTAS

„Mes skrisime į Lietuvą. Lietuvų tauta laukia iš savo sūnų ir drąsėnių žygių. Būtinai reikia ir jos sūnams prisidėti prie bendrojo darbo — tirti dar mažai žinomas žemių (šiaurės) Atlanto — vandenyno oro šroves, o taip pat naujai išrastas navigacijos būdus ir priemones pritaikyti kasdieniniams reikalams. Mes, gyvendami tokiais laikais, kada oras stengiamasi panaudoti žmonių reikalams, laikome savo pareigą tautos vardu tą darbą garbingai atlikti.

JAUNOJI LIETUVA! Tavo dvasios įkvėpti, mes stengiamės tą pasirinktą uždavinį įvykdyti. Mūsų pasisekimas tegu sustiprina Tavo dvasią ir pasitikėjimą savo jėgomis ir gabumais. Bet jei Neptūnas ar galingasis audrų Perkūnas ir mums bus rūstus — pastos mums kelia į **JAU-NAJĄ LIETUVĄ** ir pašauktų Lituanią pas save, — tada **TU JAUNOJI LIETUVA**, turėsi iš naujo ryžtis, aukotis ir pasirengti naujam žygiui, kad audringų vandenynų dievai būtų patenkinti Tavo pastangomis, pasiryžimu ir nekvietu Tavo Didįjį Teismą. Lituaniškos laimėjimas tegu sustiprina jaunųjų Lietuvos sūnų dvasią ir įkvepia juos naujiems žygiams.

Lituaniškos pralaimėjimas ir nugrimzdimas į Atlanto vandenyno gelmes tegu auklėja jaunų lietuvių atkaklumą ir ryžtumą, kad Sparnuotas Lietuvos būtinai įveiktų klaidingąjį Atlantą Tėvynės Lietuvos garbei.

Tad šį savo skridimą skiriame ir aukojame Tau, Jaunoji Lietuva.

Tą didįjį bandymą pradėsime, tikėdamiesi Dangaus palaimos.

Stepas Darius
Stasys Girėnas

STASYS GIRĖNAS

Vėl švenčiame mūsų dviejų didvyrių garbingo žygio ir jų tragiškosios mirties sukaktį. Vėl grįžtame į savo netolimą praeitį ir matome tai, kas joje buvo kilniausia ir gražiausia. Juk Dariaus ir Girėno žygis bene bus vienas iš didingiausių ir gražiausių mūsų laisvo nepriklausomybės gyvenimo laimėjimų. Atsikūrusi, kaip laisva ir kūrybinga tauta, Lietuva savo dviejų kilniųjų sūnų dėka padėjo garbingą auką ant žmonijos kultūros aukuro. Dariaus ir Girėno žygis buvo pasaulinio masto laimėjimas, sužadindes ne vien tik mūsų tautą, bet skardžiai nuaidėjęs per visą pasaulį. Net kai kurios, tada ir ne visai draugingai mūsų valstybei nusiteikusias valstybės rado reikalą ta proga prisijungti jai šiltų užuojautos draugų padrašinančio pasveikinimo žodžių. Dviejų lietuvių garbingi vardai tapo amžiams įrašyti šalia vos keletos drąsiųjų Atlanto nugalėtojų. Istorijos bėgyje šis žygis tampa dar reikšmingesnis. Juk tik tu drąsių vyrų dėka dabar virs Atlanto laisvai skrenda lėktuvai, nešdami žiauraus smurto prispaustoms tautoms geresnių vilčių.

Mums, dabar čia svetimojoje žemėje atbloškiantiems, Dariaus ir Girėno žygis prisiminti ir panagrinėti ypač įdomu. Jis rodo, kad ir negyvenant samam krašte, galima jį didvyriškai meile mylėti, jam savo jėgas ir visų brangiausių nuosavybę — savo gyvybę aukoti. Taip pat jis yra gyvas pavyzdys tu visose pilnumoje, išsivysčiusių asmenybių, kurios savo jaunatvės aukštųjų idealų nepalaidojo asmeninio egoizmo ir materializmo jūroje, bet pilnoje didybėje juos gyvenime realizavo.

Darius, sakė, kas jis parašys savo biografiją tik tada, kaip jis įvykdytų savo didįjį žygį, taip jis labai prasmingai tiesą pasakė šiais paprastais žodžiais: „... kuria aš būčiau patenkintas, kuri suteiktų man jausmą, kad aš gyvenau, kad atsilyginau pasauliui už man suteiktą vietą šiame žemės rutuly, kad padariau jį truputį geresniu negu radau“ (D. ir G. 243 psl.). Taip pat ir Girėnas buvo pareiškęs, jog jo gyvenimo „didžioji ambicija“ esanti persikristi Atlantą. Patyrinėję šių jaunų didvyrių gyvenimą ir jų veiklą, priename išvados, jog šio žygio sumanymas nebuvo tikrai jų egoistinės garbės troškimas. Jis išplaukė iš visos jų gražaus gyvenimo veiklos ir jų gražių idealų. Jie karštai mylėjo savo tėvynę ir norėjo būti verti jos didvyrių ainiai. Jie ir savo žygi, prieš jį įvykdydami, iškilmingai paaukojo — „Tau, Jaunoji Lietuva“. Įjėdu norėjo augančias jaunų lietuvių kargas nukreipti didelių užsimonimų ir žygių link, parodyti, jog pasiryžėlių dvasiai nieko nėra neįvykdoma ir nieko nepasiekiamą.

Nors Darius su Girėnu, kartu atlikę didįjį žygį, vienodai nusipelnė garbės vainikus, tačiau Dariaus asmenybė išsikiša kaip to žygio centrinis akmuo.

Darius gimė 1896 m. Tauragės apskrityje. Į

Jiems nusilenkė Atlanto bangos

Ameriką atvyko būdamas dešimties metų amžiaus. Lietuvą, kaip gražų realų vaizdą, jis ten jau nusivėžė ir savo širdyje jį visą gyvenimą puoselėjo. Lietuvos vargai, jos garbinga praeitis ir jos didvyrių žygiai buvo jo gyvenimo vadovai, o jos meilė buvo jo aukščiausias idealas, apie kurį sukosi visi jo norai ir siekimai. Vėliau šią savo meilę jis įrodė realiais darbais.

Po pirmojo pasaulinio karo, išgirdęs savo mylimosios tėvynės pirmąjį pagalbos šaukimą, jis imasi uoliai organizuoti Lietuvos laisvei ginti Amerikos lietuvių — savanorių ir pats su pirmuoju jų būriu vyksta į tėvynę savo tautiečiams, kovojantiems dėl Lietuvos nepriklausomybės, pagalbą. Nepriklausomybės kovose Darius pasižymėjo nuosirdžiu narsumu, didele drąsa ir karštkais sugebėjimais. Tačiau ir atgavus nepriklausomybę, Darius dar nenurimsta ir nusiminęs pareiškia: „Platus Lietuvos kraštas jau laisvas, bet lietuviui neturi, kur nei išsimau-dyti“... (37 psl.). Atseit matė gyvybinį Lietuvai reikalą turėti jūrų išėjimą į pasaulį. Tada jis vyksta organizuoti Klaipėdos žygio. Su kitais Didž. ir Mažosios Lietuvos veikėjais jis ragina šio krašto lietuvių sukilti prieš amžiną vokiečių jungą. Darius ir čia vainikavo savo veiklą aktyviausiai prisidėjęs prie krašto išvadavimo ir prisijungimo prie Didžiosios Lietuvos.

Baigęs antrąjį didelį darbą, Darius visa širdimi sielojosi dėl Vilniaus užgrobimo ir pasistatęs sau tikslu jo atvadavimą, visa energija imasi lietuvių oro pajėgų organizavimo darbo. Čia, dar Lietuvoje, jis pradeda savo lemiamą lakūno karjerą. Jis išmoka skraidyti ir šį meną begaliniai pamėgsta. Tačiau, jis matė, dar menką Lietuvos ekonominį pajėgumą ir dėl to vėl nutaria grįžti Amerikon, ten finansiniai pasiturinčių savo tautiečių tarpe ieškoti Lietuvai naujos paramos oro jėgoms organizuoti.

Nėra abejonės, jog tada, Dariui grįžtant laivu Amerikon, jis savo širdyje jau turėjo tą didžiąją svajonę: vėl iš jos grįžti jau lėktuvu. O, tada jis svajojo dar daugiau! Jis svajojo Lietuvon pargabenti visą oro laivyną! Jei ši didžioji jo svajonė atsimušė į Amerikos lietuvių, atidavusių dideles aukas Lietuvos atstatymui; finansinį išsėmimą, — tai dar labiau sustiprėjo Dariaus pasiryžimas Lietuvos garbei atiduoti visas savo dar jaunas galias, ruošiantis Atlanto nugalėjimo žygiui.

Nors per didelį vargą, bet Dariui pasiseka ir čia surasti laimę. Jis susiranda sau tinkamą draugą — Stasį Girėną, kuris visa siela jo žygiui pritarė, nes jis sutiko su jo gyvenimo tikslais. Jiems pasiseka išjudinti brolius amerikiečius, kurie visomis išgalėmis atėjo jiems pagalbą. Nors ir negalėdami visiskai moderniskai savo lėktuvo įrūšti, tik

jį sulig savo išgalių persistatė, vis tikslai pasitikti savo jėgomis ir milžiniška drąsa įvykdo savo sumanytą žygį — įrašo savo vardus šalia Lindbergo, Posto ir dar vos keletos kitų garsųjų Atlanto nugalėtojų.

Tokia yra mums nevisados suprantama Viasatos rėda, jog dideli žygiai reikalingi ir didelių aukų. Dėl to didžioji Soldino paslaptis, apvainikavusi mūsų didvyrius neužgestančia kankinių aureole, yra itin prasminga. Jei mūsų lakūnai nebūtų žuvę, gal jų žygis būtų mažiau išryškėjęs ir mūsų jiems meilė nebūtų buvusi tokia karšta, taip iki pačių sielos gelmių jaudinanti.

Kada vietoje linksmy ovacijų, mes Dariu su Girėnu sutikome gedulo gėlėmis rankose ir begalinio liūdesio sukręsti, mūsų susikaupimas tapo dar nuosirdesnis ir prasmingesnis. Niekur kitur tais laikais taip labai į vieną tašką nesuplaukė lietuvių susi-

Dariaus ir Girėno Kauno aerodrome belaukiant

1933 m. pradžioje Amerikos lietuvių ir mūsų vietinėje spaudoje buvo rašoma, kad St. Darius, ir Lietuvoje jau žinomas lakūnas, su St. Girėnu ruošiasi tais laikais dideliu žygiui — persikristi Atlanto vandenyną.

Daugelis mūsų nesuprato ir nevertino to žygio, kol jis nebuvo įvykęs. 1933 m. liepos 16 d. iš USA buvo gautas trumpas pranešimas: Lituaniškas laimingai startavo iš New Yorko aerodromo. Kaip žaibas ta žinia pasisklido po visą Lietuvą. Jie skrenda per vandenyną... Liepos 17 d. nežinomas lėktuvas pastebėtas virš Anglijos... Kiek vėliau — nežinomas lėktuvas virš Europos. Tai jie persikrida vandenyną... Nors maža mūsų tauta, nors mes maži ir jie yra maži, jie daro didelius dalykus. Visų galvose buvo viena mintis. „Čia aerodromas? Čia aerodromo budintis? Kada jie atskrenda? Kur yra jie dabar? Ar turite žinių?“ be pertraukos skambėjo aerodromo budėtojų telefonas ir kartojosi tie patys klausimai.

Saulė leidžiantis, į aerodromą vedančių plentų, keliais, takais, per pievas ir javus plūdo žmonių minios. Maži, seni, vaikai, ir moterys, ir vyrai. Jie atskrenda, jie netrukus šia nutūps, jie jau persikrida vandenyną. Visų buvo viena mintis.

Kelių dešimčių tūkstančių žmonių minia susibūrė ir laukė. Visų širdys plakė vienu taktu. Visi vieniop galvojo. Jie turi čia netrukus tūpti. Visų akys nukreiptos viena

pratinas ir vienybė, kaip tame poetiškame susijaudinime prie šių dviejų didvyrių karstų. Čia tada, gailiai apraudodama savo Darių ir Girėną, pravirko visa Lietuva, pradedant žilu tautos veteranu ir baigiant berūpestingu kaimo piemenėliu. Nuo tada Dariaus ir Girėno vardai tapo aukščiausio didvyriškumo simboliu ir gražiausia naujų laikų legenda.

„Idėjos, jei didžios, nemiršta kaip žmonės“ — pranasingai skelbė Maironis. Didžių idėjų karžygiai garbingai žuvo, bet jų galingos dvasios kibirkštys įsiliepsnojo tūkstančių lietuvių širdyse ir išugdė nesuskaitomas eiles naujų didvyrių, žuvusių ir tebežūstančių kankinių mirtimi. Jų lavonais tapo nukloti mūsų kenciančios tėvynės keliai ir keleliai. Ir jeigu kada nors baigsis toji piktyčių demonų kova ir ne vien tik gražioje žodžioje, bet ir realybėje įsiviešpataus tikroji teisybė, — tauta, kurioje tiek daug gimsta didvyrių nebus užmiršta, jai bus pripažįstama aukščiausia klestėjimo teisė. E. P.

kryptim, kiekvienas nori pamatyti. Aerodrome jau sutemo... Žinių naujų nebeateina... Nežinomas lėktuvas pasirodė virš Europos. Tai paskutinė žinia... Daugiau žinių nėra... Gal tai buvo ne jie? Gal kas atsitiko? Gal jie paklydo?

Aerodrome jau naktis. Jau ima švisti. Visų žvilgsniai įsmigę į švintančio dangaus beribę, ar nepamatys kur tolumo taško. Bet veltui... Laikas jau praėjo! Jie turėjo būti jau čia. Žmonės skirstėsi. Taip, jie nutūpė, bet ne čia. Likimas ir mirtis nepermaldaus jami. Aerodromas tuščias. Žmonės išsiskirstė. Liepos 18 d. per Užsienų Reikalų Ministeriją iš Vokietijos buvo gautas pranešimas: ties Soldinu nukrito nežinomas lėktuvas; įvykis tiriamas; manoma, kad tai yra skridusi iš Amerikos Lituaniškas.

Keliomis dienomis vėliau. Aerodrome ta pati žmonių minia. Visų širdys plaka vienu taktu. Visų viena mintis. Jie žuvo ties Soldinu? Kodėl taip įvyko? Juos tuoj pat atves transporto lėktuvas. Visų akys įsmiegtos vienon kryptim. Tolumoje pasirodo taškas. Tai lėktuvas. Lėktuvas artėja, prisiartina ir apsukęs ratą, nutūpia. Orkestrui griežiant gedulo maršą, išsėjami du karstai. Ta pati minia juos lydi. Vainikai, gėlės, liūdesys. Visų viena mintis. Likimas ir mirtis negalėtingi. Jie nugalėjo vandenyną, jie persikrida jį, bet žuvo. Jie didvyriai. Didvyriai jie mums ir mūsų vaikams. (Ziburiai)

Lietuvių rašytojų tremtinių suvažiavimas

SUVAŽIAVO RASYTOJAI IS VISŲ VAKARŲ VOKIETIJOS ZONŲ • SUVAŽIAVIME DALYVAVO DR. VYDŪNAS • ĮSTEIGTAS KULTūros FONDAS • KONCERTAI IR METRASTIS LIETUVIŠKOS KNYGOS SUKAKČIAI PAMINĖTI

8. m. liepos 11–12 dienomis Augsburgėje (vyko lietuvių rašytojų tremtinių antrasis suvažiavimas, į kurį, nežinant susisiekimo sunkumų ir įvairių kitų trukdymų, gausiai suvažiavo iš visų zonų rašytojai ir tremties spaudos atstovai.

Suvažiavimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, kurias laikė kun. prof. Yla, Po to, Sv. Antano salėje buvo atidarytas iškilmingas suvažiavimo posėdis, kuriam vesti išrinktas suvažiavimo prezidentas iš rašytojų: F. Kiršos, H. Radauskas, Jankaus, V. Proščionaitis ir Jurkaus. Pirmininkavo F. Kirša. Pradžioje prof. Pr. Skardžius skaitė išsamią paskaitą tema: „Martynas Mažvydas ir jo reikšmė lietuvių rašytojams“.

Po paskaitos rašytojų suvažiavimą žodžiu sveikino LTB Svietimo V-bo, atstovas, Würtembergo apygardos p-ks, Augsburgio k-to pirmininkas, Lietuvių žurnalistų s-gos vardu p. Merkeliš, lietuvių laikraštinių vardu p. Vitėnas, Tremties dramų, teatro, lietuvių teisininkų d-ja, Liet. Skaucų Sese-rėja, Latvių rašytojų vardu p. Skujemėkas, kuris sveikino lietuvių ir latvių kalbomis. Ukrainiečių rašytojų vardu p. Samčiuk, kuris ypatingai nuosirdų sveikinimą perdavė ir linkėjo kitą suvažiavimą susaukti laisvės Tėvynėje. Toliau buvo labai daug sveikinimų raštu. Tuo ir buvo užbaigta suvažiavimo iškilmingoji dalis.

Po to prasidėjo darbo posėdis, kur rašytojai aptarė aktualius savo profesinius klausimus. Buvo išklaustas išsami Valdybos pranešimas, apie praėjusių metų veiklą, revizijs komisijos pranešimas. Buvo aptarta, kultūros fondo steigimo klausimas ir, visiems dalyviams nuosirdžiai remiant, vienbalsiai buvo įsteigtas kultūros fondas, kurio reikalingas vesti išrinkta atitinkama komisija. Ypatingai jautriai buvo paliestos rašytojų da-

bartinės gyvenimo sąlygos, kurios yra itin sunkios ir nepalankios. Visiškai neįmanoma dirbti kultūrinį darbą gyvenant lageriuose, daugumoje sugrūstos kelios šeimos į vieną kambarį. Nutarta kreiptis į atitinkamas įstaigas, prašant sudaryti pakenčiamesnes sąlygas.

Buvo atkreiptas dėmesys į vis didėjančius spaudoje puolimus prieš lietuviškąją knygą ir paakinta jos lygi išlaikyti tinkamoje aukštumoje, nes čia tremtyje knyga yra ne tik mūsų didžiausias kultūros ginklas, bet vienintelis lietuviškos dvasios palaikytojas.

Buvo priimti 5 nauji nariai į rašytojų draugiją iš 13 paduotų pareiškimų.

Išrinkti nauji valdomieji organai. Į naują valdybą išrinkti: St. Santvaras, P. Andriusis, H. Radauskas, B. Brazdžionis, A. Nyka-Niliūnas, ir kandidatais kun. prof. Yla ir A. Rūkas.

Čia pat suvažiavimo dalyviams buvo išdalintas rašytojų metraštis „Tremties metai“. Tai kapitalinis veikalas rašytojų tremtinių kūrybai paminėti. To metraščio išleidimas čia tremtyje dar ir tuo pažymėtinas, kad jis nebuvo pasirodęs dar nepriklausomo gyvenimo metais, kada išleidimo sąlygos, atrodo, visais atžvilgiais buvo geresnės. Išleido leidykla Patria. Suvažiavimo dalyviai ypatingą padėką išreiškė šio metraščio redakcijai kolegijai ir leidynei p. Lenkaičiui, kuris jau nuo seniai rodo didelio palankumo lietuviškai knygai ir visai remia mūsų kultūrinę pastangą. Įsteigus kultūros fondą, p. Lenkaičiui bene pirmas paaukėjo šiam reikalui Rm. 1000.—.

Su didelėmis ovacijomis buvo sutiktas į suvažiavimą atvykęs dr. Vydušas, kuris nežūrint silpnos sveikatos ir tolimos kelionės, vis dėlto ryžosi dalyvauti rašytojų suvažiavime.

Pirmą suvažiavimo dieną, lietuviškos knygos sukakčiai paminėti, buvo surengtas literatūros vakaras, kurio programoje dalyvavo rašytojai ir dramų aktoriai: Z. Kevailaitė, B. Pukelevičiūtė, A. Brinka, H. Kačinskas ir J. Palubinskas.

Scenos fone krito į akis didžiulė dekoracija — Mažvydo Chatekizmo prasty szadej. — Scenoje pasirodė kaip koks lietuvių tautos dvasio gelmių simbolis dr. Vydušas. Prasidėjo ilgai užtrunkančios ovacijos.

Prabyla žmogus be materijos. Atsiskleidžia jo dvasia. Pranyksta iliuzija, kad prieš auditoriją stovi tik dekoratyvinis veteranas. Vydušas toks pat tvirtas, nuoseklus ir žavintis, kaip ir anksčiau. Jo žodis siekia gelmes. Kalba apie žmogaus esmę. Iš kitų žmonių iškelia rašytoją ir apibūdina jo vaidmenį ir santykį su skaitytoju. Nusimanydamas apie savo individualumą, kiek galėdamas taikosi prie mišrios auditorijos, ją pagauna ir veda tiesos ir gerio keliais. Visi, kam teko laimėti patekti į salę ir išklausti Vydušo žodį, liko didesniais žmonėmis bent tol, kol jo kalbos įspūdis išdils. Vydušas baigė. Vėl nepalaujamoms ovacijoms. Scenoje pasirodė dramų aktorius Henrikas Kačinskas, kuris atmintinai išdeklamuoja Mažvydo katekizmo prakalbą, beveik pusę Duonelaičio „Metų“ ir vėsk. Antano Baranauko „Anykščių šilelio“. Auditorija apstulbusi kartoja: bent kartą pajutome mūsų senųjų raštų turinio ir kalbos grožį. Ir tikrai, atrodo, kad tik vienas H. Kačinskas sugeba atskleisti tų raštų slėpinius.

Sekančios dienos vakare, suvažiavimo proga, Sv. Antano salėje, įvyko vietos augsburgiečių meninių jėgų suruoštas koncertas, kuriame dalyvavo J. Kačinsko vadovaujama choras ir solistai: J. Kristolaitė, J. Seštakauskienė, St. Baranaukas ir A. Paukštys.

Labai graži ir turininga programa klausytojų buvo šiltai priimta ir ovacijomis palydėta.

Tos pačios dienos vakare Augsburgio vietos k-tas suruošė suvažiavimo dalyviams vaišes. Tenka pažymėti, kad Augsburgio K-tas šiam suvažiavimui suruošė parodė didelio supratimo ir rūpestingumo.

Aklamai suvažiavimas praėjo labai darbingoje ir pakilioje nuotaikoje ir mūsų rašytojai išsiskyrė dar su didesniu pasiryžimu kovoti plunksna už Lietuvos laisvę, mūsų kultūrą ir lietuviškos knygos ateitį. (—ž—)

20 mt. Ipolito Nauragio operos darbai

Vienai stipriausių mūsų operos balsinių pajėgų — dramatiniam bosui Ipolitui Nauragiui ateinančių metų pradžioje sukaks dvidešimt metų operos darbo. Ipolitas Nauragis šiuo metu dirba Detmoldo Tremtinių Operos Kolektyve. Be koncertų, kuriems dainininkas dažnai išvyksta į lietuvių tremtinių stovyklas, jis paskutiniu metu BBC atstovo kvietimu į plokšteles yra įdainavęs įvairių operų arčių ir lietuvių liaudies dainų.

SEEDORFO MOKYTOJŲ KURSAI BAIGIA DARBĄ

Zinomo kalbininko ir pedagogo P. Būteno antroji Mokytojų Kursų laida, pradėjusi savo darbą pernai rugpjūčio mėn. 8 d. Seedorfe, šiuo metu dirbanti Stadės lietuvių stovykloje, užbaigusi kursą, laiko egzaminus. Iš 37 mokslo dalykų egzaminai baigti, belikę apie 10 dalykų.

HANAU LIETUVIAI VAIDINTOJAI „ATZALYNAS“

stato A. Gehri 9 pav. pjesę „Seštame aukšte“ vaizduojančią Paryžiaus gyvenimą. Tai penktasis „Atzalyno“ darbas. Režisuoja Vytautas, dekoruoja dail. K. Jezerskas. Premjera numatoma rugpjūčio pradžioje.

PRANESIMAS

Miuncheno Sporto Apygarda, papildydama savo aktyvesnį pranešimą apie LTB Lengv. Atletikos Pirmybes, Rosenheime, rugpjūčio 9—10 d. d., skelbia:

a) Lengv. Atl. Sekcija, atkreipdama dėmesį į mūsų lengvaatlečių prieauglį, nutarė pirmybių programą papildyti, sudarant mergaičių grupę, iki 16 metų imtinai. Šiai grupei priklausys tos mergaitės, kurios rungtynių dieną dar neturės pilnų 17 metų.

Programoje: 60 m, 4x60 m, 1 tolį, 1 aukštį, rutulys (2,5 kg), beisbolo sviedinukas.

Registracija, kaip ir visiems, iki liepos 25 d. Reikia pažymėti gimimo datą, konkurenciją ir apytikrą rezultatą.

Visi sporto klubai prašomi neužmiršti savo prieauglio ir tiek mergaites, tiek berniukus registruoti.

b) Pirmybių programa moterims, papildoma, 500 m bėgimu ir 4x100 estafete.

Adresas: Alg. Bielskus, Max Joseph Platz 4. Tel. 688 (13b) Rosenheim (Obb.) Miuncheno Sporto Apygarda

Skelbimai

Į PIETŲ AMERIKĄ ISVYKSTANTIEMS. labai svarbu mokėti ispanų kalbą. Todėl prašome tuojau registruotis Ispanų Kalbos už akių dėtymo kursams, nes klausytojų skaičius yra ribotas. Mokestis: 1 mėn. RM 52,— Pamokos skolon nesiniūnamos. Kursai užtruks 6—7 mėn. Rašyti: C. Jovaišas, 14 a Bad Mergentheim, Maurus Weberstr. 2.

mintis

„The Thought“ Lithuanian Newspaper * Licensed by Military Government * Editor — in — Chief and licensee: J. Vasaitis * Printed by Druckerei u. Verlagsgesellschaft e.G.m.b.H., Memmingen.

Vyr. Redaktorius — leidėjas J. Vasaitis. Redaktoriai: Henr. Zemelis ir Vl. Balsys. Karo valdžios leista * Laikraštis išeina antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais * Prenumerata mėn. RM. 10.— atskiras Nr. 0,80 Rm. * Ein. sąskaita: Volksbank Memmingen e.G.m.b.H. Nr. 9149 ir Postcheckkonto München 14 210.

Adresas: „Mintis“, (13b) Memmingen, Schranneplatz 6, Laikšamas: Memmingen, Postfach 110.

Redakcija nesunaudoja rankraščių nesaugo. * Honoraras mokamas tik nuolatiniams bendradarbiams iš anksto susitarus * Primiama skelbimai, tik iš anksto už juos apmokėjus. * Skelbimai iki 10 petito eilučių RM. 20.— toliau už kiekvieną eilutę po RM. 1,50. * Redakcija, ir administracijos kalbamos valandos kasdien, išskyrus šventadienius, 9—12 val. ir 14—17 val. * Red. ir administracijos telef. Nr. 2677.

BALSAI IS AMERIKOS DEL DP ISLEIDIMO

TRUMANO KALBA KONGRESE. OPOZICIJAI VADOVAUJA ED. GOSSET. AMERIKOS SPAUDA DAUGUMOJE MUMS PALANKI

Prezidentas H. S. Trumanas savo kalboje liepos mėn. 7 d. prašė Kongresą sudaryti galimybę didesniai skaičiai DP iš Vakarų Vokietijos atvykti į JAV. Trumanas nurodė, kad dėl įstatymais nustatytų įvažiavimo kvotų mažumo Rytų Europos tautos, iš kurių daugumoje išvietintųjų yra kile, nėra galima į JAV jų didesni skaičiai priimti. Dėl to jis reikalavo kongresą išleisti ypatingą įstatymą, kad palengvintų išvietintųjų asmenų atvykimą.

Toliau prezidentas nurodo, kad nors karui pasibaigus didelė dalis išvietintųjų asmenų sugrįžo į savo tėvynes, tačiau vakarinėse Vokietijos zonose, Austrijoje ir Italijoje randasi dar apie milijonas išvietintųjų, kurie dėl politinių priežasčių nenori grįžti į savo tėvynes. Jie daugumoje yra kile iš Pabaltijės Lenkijos, lenkiškos Ukrainos ir Jugoslavijos. Nors jais rūpinasi naujoji Tarptautinė Pabėgėlių organizacija (IRO), bet tai yra tik laikino pobūdžio institucija. Pagaliau juk ne įmanoma ešą tuos žmones neribotai laiką laikyti Europos stovyklose. Kai kurios Vakarų Europos ir Pietų Amerikos Valstybės savo sienas atidarė beveik visiems milijonams išvietintųjų. Taip pat ir JAV turinčios pareigą eiti ranka rankon su kitomis valstybėmis, kad išsprendus šią tragiską problemą. „Zmonės, kurių aš išleidimą remiu“, sako Trumanas, „ne tik nėra komunistai, bet komunistui priešingi“ (Daily Telegraph & Morning Post, July 8). Išvietintieji, savo ruožtu, turėtų patiekti pakankamą užtikrinimą, kad jie nėra kriminaliniai nusikaltėliai, grovėjai (subversantai), kad jie ir visoks kitoks elementas, kuris čia (JAV) nėra pageidaujamas nepasidarys visuomenei našta.

Tai vėl padarytas didelis žingsnis pirmyn išjudinti tai nelaimingai DP problemai. Matomai, N. Y. Times specialus korespondentas Samuelis A. Toweris nenujautė Prezidento Trumano akcijos kongrese, kad dar liepos 5 d. tame laikraestyje rašė:

„Rūmų juridinis pakomitetas, kuris visą mėnesį studijavo siūlomą išvietintųjų priėmimą į šį kraštą, atrodo, šią savaitę pasiekė savo neveikimo aukščiausią tašką prieš kongresui išsiskirstant.“

Buv. Gubernatorius Herbertas H. Lehmanas Rūmų Juridiniui pakomitetui pareiškęs, rašo toliau S. A. Toweris, jog JAV vyriausybė ir armija esančios atsakingos už sprendimą, kad pabėgėliai nebūtų verčiami grįžti į kilmės kraštus dėl baimės būti persekiojami dėl savo religijos ar politinių įsitikinimų. „Jeigu mes nepadarysime tai, ką mes turime padaryti, tariamai vadovaudami pasauliui, duosime tiems kraštams Europoje argumentą, kurie mus kaltina, kad Amerikos vyriausybė ir tauta daugiau kalba, negu daro ir nesielgia pagal tuos principus, kuriuos garbina.“

Lehmanas, pritardamas Strattono biliui, pa-

žymėjo, kad jis (billius) patarnautų kaip žydų išvietintiesiems, taip ir visiems kitiems, tačiau išvietintųjų žydų problemos neišspręstas, o būsiąs tik didelis žingsnis ta linkme pirmyn.

DP priėmimo į JAV priešininkų argumentus gal „geriausiai“ nusakė demokratų atstovas Ed. Gosset, kuris savo kalboje iškėlė klausimą dėl patekimo į JAV subversyvaus elemento iš DP tarpo, padidinimą bedarbių, padugnių elemento, nusikaltimų skaičiaus, bei pabloginimą socialinių, ekonominių ir politinių sąlygų krašte.

Nežiūrint to, DP išleidimą remia daug įtakingų asmenybių, pradedant pačiu prezidentu ir baigiant įvairių organizacijų atstovais, apie kuriuos šio laikraščio puslapiuose jau buvo rašyta. Šiuo kartu tik noriu duoti keletą ištraukų iš Amerikos spaudos skilčių, kur remiamas DP išleidimo klausimas.

The New — York Times: — Pagaliau jau laikas pašalinti ignoraciją ir prietarą, kad metinė DP imigracija, sudaranti tik 1/100 vieno nuosimčio mūsų krašto gyventojų, būtų pavojinga. Laikas padaryti gerą ne vien tik didžiadvaiskai pareiškiant simpatiją ir ne tik remiant IRO, bet ir priimant šiek tiek jos globotinių.

„Christian Science Monitor“: — Mes nemanome, kad Jungtinės Valstybės užmūrė vaukus ir pasaulio tremtinius, jei supras reikalingą. Ir Moterų Klubų General. Federacija buvo nubalsavusi prieš Strattono bilio rėmimą, bet po 48 val. didele dauguma pasisakė už bilio parėmimą. Tai buvo pavyzdys amerikiečių grupės persimetimo iš nacionalistinio siauražiūrisumo į realizmą ir humanistikumą, kada gavo progos patirti faktišką padėtį.

„Providence Journal“: — JAV išleidžia kasmet 182 mil. dolerių DP stovykloms Europoje išlaikyti. Tos išlaidos teks daryti tol, kol interiuotieji (DP) bus absorbuoti kituose kraštuose ir galės patys save išlaikyti.

Nedaugelis DP jau susirado prieglaudą Ka nadoje, Anglijoje ir Prancūzijoje. Taip pat yra pagrindo manyti, kad Strattono bilis padrasintų ir kitus kraštus panašiai pasielgti priimant kvotą iki bus DP problema galutinai išspręsta.

Nėra rimto pavojaus, kad nepageidaujami patektų į imigrantų skaičių, nes jie visi buvo armijos skryniūguoti ir vėl bus visi skryninguojami, prieš leidžiant emigruoti. —

„Washington Post“: — Pasaulis norės matyti, kokiomis priemonėmis mes remsime savo pagalbos pažadus — ar mes pažadėtus pinigų duosime pagal reikalingumą ar pagal politinius samprotavimus ir ar mes pakankamai atidarysime vartus priėmimui tinkamoms pabėgėlių dalies. IRO problema negali būti sutinkama vien tik su doleriais. Ji turi būti sutikta pasiūlant exilinę teisę ir egzistenciją. —

„Baltimore Sun“: — Problemos, kurias reikia išspręsti, turi būti sprendžiamos viena karta ir iš esmės. Tokia problema yra DP. Aiskus sprendimas yra šių žmonių įkurdinimas. JAV kartu su kitomis valstybėmis turi priimti „fair“ dalį. Tai yra lygiai taupus (lyginant su stovyklų išlaikymu) kaip ir humaniškas šios ypatingos problemos sprendimas. Mes visi žinome, kad vien tik labdarininko neužtenka. —

Tai yra mintys ir argumentai tų visų mums nepažįstamų geradarių, kurie ir neturėdami iš to asmeniškumo naudos, gina nelaimingųjų tremtinių, atsiradusių šio baisaus karo pasekose, gyvenimo ir mirties reikalą. Mes turime kanti riai laukti kada žmoniškumas laimės. O tiems visiems mūsų dideliems ir mažiems rėmėjams visi kartu ir kiekvienas atskirai mes tyliai reiškiamo atsivimo ir didelės pagarbos jausmus.

Taip pat norėtusi, kad didysis mūsų „užtarėjas“ p. Gosset atvyktų į mūsų stovyklas ir pats įsitikintų kiek mūsų tarpe yra jo vadinamų „slums“ (miesto padugnių), kurie galėtų užteršti Ameriką. M. V.

AMERIKOJE GIMUSIŲ BEI JŲ SEIMŲ DĖMESIUI

Registracija pratęsiama iki 8. m. liepos 25 d. Suorganizuotas Amerikoje gimusių ir jų seimų tarpusavio susižinojimo centras. Tikslas susižinoti įvairiais išvykimo reikalais ir rūpintis gyvenimo sąlygomis. Reikalų tvarkymui Centrai reikalinga žinoti Amerikoje gimusių ir jų seimų narių skaičius. Zinias teikia gimusieji arba esantieji šeimos nariai (vyras, žmona, vaikai).

Reikalingos žinios:

- a) Vardas ir pavardė, adresas (pats gimęs ar šeimos narys);
- b) Seimos narių skaičius;
- c) Ar kreiptasi išvykimo reikalu konsultant?

Kalbantieji angliškai prašomi apie tai pažymėti. Zinias siųsti, iki 8. m. liepos mėn. 25 d., tokiu adresu:

Amerikoje Gimusių Susižinojimo Centras (20a) Meerbeck, b. Stadiagen. 33/135 DPAC Pastaba: Prašome kitus laikraščius šį skelbimą persispausdinti.

Mokytojai

Vincui Kairiui

mirus, poniai Kairienei ir panelėms Irenai ir Branguolei Kairytėms, skaudžioje liūdesio valandoje reiškiau nuosirdžią užuojautą.

Br. Velminskas.